

İslâm Düşüncesinin 20. Asırda
Yeniden yapılanması

ve

BEDİÜZZAMAN

SAİD NURSÎ

MİLLETLERARASI SEMPOZYUM

Yeni Asya Yayınları

Editör:

Mehmed Paksu

Tercüme :

Arapça

İhsan Kasım es-Sâlihî

Kenan Demirtaş

Doç. Dr. Ahmed Akgündüz

İhsan Atasoy

İngilizce

Ümit Şimşek

Almanca

Rüstem Ülker

Kapak :

YAY Grafik

Dizgi :

Yeni Asya Yayınları A.Ş.

551 32 25

Baskı, Cilt :

Nesil Matbaacılık A.Ş.

551 32 27

İstanbul 1992

ISBN 975-408-194-8

©

Bu eserin yayın hakkı Yeni Asya Yayınları A.Ş.'ye aittir.

Yeni Asya Yayınları'ndan önceden izin alınmaksızın

başkası tarafından yayınlanamaz,

kısmen dahi olsa iktibas edilemez.

Yeni Asya Yayınları

Sanayi Cad. Selvi Sok. No: 5

Yenibosna / İSTANBUL

551 32 25-26-27

DIYANET İŞLERİ BAŞKANI MEHMET NURİ YILMAZ'IN MESAJI

Sayın

Doç. Dr. Faris KAYA

İstanbul İlim ve Kültür Vakfı

"İslâm Düşüncesinin 20. Asırda Yeniden Yapılanması ve Bediüzzaman Said Nursî" konulu sempozyum münasebeti ile gönderdiğiniz nazik davetinize teşekkür ederim. Sempozyumun düzenlendiği tarihlerde yurtdışında bulunacağımdan icabet edemediğim için üzgünüm.

Sempozyumun "Asrımızda İslâm Düşüncesinin Yeniden Yapılanması" gibi ciddi bir konuyu ihtiva etmesi ve uluslararası bir özellik taşıması sevindiricidir. Sempozyumu; Müslüman Türk toplumu, İslâm dünyası ve hattâ tüm insanlık adına sevindirici gelişmelerden birisi olarak değerlendiriyorum.

"Düşünce", insanın mümeyyiz vasfıdır. Tarih boyunca düşüncenin gelişmesinde dinlerin önemli rolü olmuştur. İnsanlık düşüncesi, dinlerle beraber başlamış, dinlerle beraber gelişmiştir, denilirse yanlış olmaz. Zaman içerisinde dinlerin tezlerine karşı antitezler oluşmuş ve bu düşünceyi kamçulamıştır.

Ancak dinlerin bazı müntesip grupları arasında zaman zaman oluşan dinî taassup ve buna karşı gelişen antitezler arasında vukubulan derin fikir ayrılıkları ve çatışmalar, tarihte insanoğluna pahalıya mal olmuştur. İslâm dini her sahada olduğu gibi düşünce sahasında da ifrat ve tefritten uzak kalma, itidal çizgisini takip etme anlayışını geliştirmiş ve müsbet fikri gelişmelere zannedilenden daha fazla katkılar sağlamıştır.

Kur'ân-ı Kerimde geçen "tefekür", "tezekkür", "tedebbür", "teemmül", "taakkul" gibi düşünceyi ifade eden kavram ve emirlerin sayısı kadar başka bir kitapta bunlara rastlamak mümkün değildir. Hadis-i şeriflerden de pek çoğu düşünceyi teşvik etmiştir. Bunun sonucu olarak daha ilk asırdan itibaren İslâm düşüncesi teşekkül etmeye ve şekillenmeye başlamıştır.

Ortaçağda İslâm düşüncesi, yüksek bir seviye kazanmış ve medeniyetin gelişmesinde öncülük etmiştir. İslâm dünyasındaki bu birikim daha sonraki çağlardaki fikrî hareketlere önyak olmakla beraber, kendi dinamizmini kaybetmeye başlamıştır. Asrımızda İslâm düşüncesinin yeniden dinamizm kazanmaya başladığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. 20. asırda, İslâm düşüncesinin yeni hamleler yapacağına inanıyorum.

Bilindiği gibi, İslâm düşüncesi "Kitap" ve "Sünnet" etrafında şekillenmiştir. Bu nedenle "tefsir" in İslâm düşüncesinde ayrı bir yeri bulunmaktadır. Özellikle "dirayet tefsiri" nin bu alandaki yeri büyüktür.

Said Nursî'nin külliyatı 20. asırda bu mânâda önemli bir boşluğu doldurmuştur.

Düşünceleri ile toplumu etkileyen mütefekkirlerin hayatı genellikle birbiriyle benzerlik göstermektedir.

Bediüzzaman Said Nursî'nin fikrî hayatı da Sokrat'inkine benzerdir. Sokrat, "vahdânî mizaç" taşıyan bir insandı. O, esasını alır, halkın geçtiği yol üzerinde durur, esasını uzatarak çok tanrıcılığa inanan o günkü insanları durdurur ve:

"Nereden geldin, nereye gidiyorsun, niçin yaşıyorsun, hayatın yaşamaya değer tarafı nedir?" gibi sorular sorardı.

Halk, onun için, "Bizi rahatsız ediyor, gençlerimizin ahlâkını bozuyor" ve benzeri sözlerle Sokrat'a karşı çıkıyordu.

Cemiyetteki bu gibi başıboş, idealsiz insanlar bundan rahatsız oluyorlardı.

Bu yüzden o zehir verilerek idama mahkum edildi.

Sokrat'ın mahkemedeki sözleri enteresandır. Hâkimlere:

"Size göre ben zulmete gidiyorum; siz ise nura kavuşuyorsunuz, öyle mi? Kimin nura, kimin zulmete gideceğini ancak Allah bilir" demıştır.

Filhakika, fen ve hikmet âlemi onun hakkında zamanla başka türlü düşünmeye ve saygı duymaya başladı.

Bediüzzaman'ın durumu da buna benzemektedir.

Sempozyumun amacına ulaşmasını Cenab-ı Haktan niyaz ederken, sempozyumu tertipleyenleri, değerli ilim ve fikir adamlarını tebrik eder, tebliğlerin yayınlanarak daha geniş kitlelere ulaşmasını dilerim.